

Ηρόδοτος, Ζ. 132-136

Το τέλος του Μιλτιάδη

[6.132.1] Ο Μιλτιάδης, που και πρωύτερα το κύρος του στην Αθήνα ήταν μεγάλο, έγινε τότε παντοδύναμος, ύστερ' από το χτύπημα που έδωσε στον Μαραθώνα. Ζήτησε λοιπόν απ' τους Αθηναίους εβδομήντα καράβια, εκστρατευτικό σώμα και χρήματα, χωρίς να τους αποκαλύψει εναντίον ποιός χώρας θα εκστρατεύσει, αλλά τους βεβαίωσε πως θ' απολαύσουν άφθονο πλούτο, αν τον ακολουθήσουν· γιατί η χώρα εναντίον της οποίας θα τους οδηγήσει διαθέτει άφθονο χρυσάφι, που θα τ' αποκτήσουν αυτοί χωρίς κόπο· μιλώντας έτσι τους ζητούσε τα καράβια. Κι οι Αθηναίοι ενθουσιάστηκαν μ' αυτά και του έδωσαν τα καράβια.

[6.133.1] Κι ο Μιλτιάδης παρέλαβε το εκστρατευτικό σώμα κι έβαλε πλήρη για την Πάρο, με το πρόσχημα πως οι Πάριοι πρώτοι προκάλεσαν, παίρνοντας μέρος με μια τριήρη στην εκστρατεία των Περσών στον Μαραθώνα. Βέβαια αυτό ήταν το πρόσχημα, είχε όμως και κάποια μνησικακία εναντίον των Παρίων, εξαιτίας του Λυσαγόρα, του γιου του Τεισία, που καταγόταν από την Πάρο και τον είχε κακολογήσει στον Πέρση Υδάρνη. [6.133.2] Και φτάνοντας στη χώρα στην οποία κατευθυνόταν με τα καράβια ο Μιλτιάδης, πολιορκούσε με το εκστρατευτικό του σώμα τους Παρίους που είχαν στριμωχτεί μες στα τείχη τους· και στέλνοντας στην πόλη κήρυκα απαιτούσε εκατό τάλαντα και τους μνηούσε πως, αν δεν του τα δώσουν, δε θα σηκώσει το στρατό του απ' το νησί τους πριν τους κυριέψει. [6.133.3] Οι Πάριοι όμως ούτε καν εξέτασαν την περίπτωση να δώσουν χρήματα, αλλά ένα μελετούσαν, πώς θα υπερασπιστούν την πόλη τους· κι εκτός από τ' άλλα, επινόησαν κι αυτό: το μέρος του τείχους, όπου κάθε φορά περίμεναν να επιχειρήσει να το πατήσει ο εχθρός, αυτό, με το που έπεφτε η νύχτα, το ύψωναν διπλάσιο απ' ό,τι ήταν πρωύτερα.

[6.134.1] Ως αυτό το σημείο όλοι οι Έλληνες διηγούνται τα ίδια, όμως για τη συνέχεια μονάχα οι Πάριοι λένε τα εξής: καθώς ο Μιλτιάδης βρισκόταν σε αμηχανία, του παρουσιάστηκε και συνομίλησε μαζί του μια αιχμάλωτη γυναίκα, που καταγόταν από την Πάρο· τ' όνομά της ήταν Τιμώ κι ήταν διακόνισσα των θεών του Κάτω κόσμου. Πως αυτή παρουσιάστηκε στον Μιλτιάδη και τον συμβούλευσε, αν γι' αυτόν έχει μεγάλη σημασία να κυριέψει την Πάρο, να κάνει ό,τι θα του υποδείξει αυτή. [6.134.2] Και πως ύστερ' απ' αυτά του έδωσε οδηγίες, κι αυτός ανηφόρισε στο ύψωμα που βρίσκεται μπροστά από την πόλη και, επειδή δεν μπορούσε ν' ανοίξει τις θύρες, πήδησε πάνω απ' το φράχτη του τεμένους της Δήμητρας της Θεσμοφόρου· πήδησε λοιπόν το φράχτη και προχώρησε στο ναό για να κάνει εκεί μέσα κάτι, είτε να μετακινήσει κάποια απ' εκείνα που δεν πρέπει να μετακινηθούν είτε τέλος πάντων οτιδήποτε άλλο θα έκανε· και πως έφτανε μπροστά από τις πύλες, όταν ξαφνικά τον έπιασε σύγκρυο και πήρε να γυρίσει πίσω απ' τον ίδιο δρόμο· την ώρα όμως που πηδούσε την ξερολιθιά, έσπασε το μερί του· άλλοι πάλι λένε πως χτύπησε στο γόνατο.

[6.135.1] Ο Μιλτιάδης λοιπόν σε μαύρο χάλι γύρισε πίσω με το στόλο του, χωρίς ούτε χρήματα να φέρει στους Αθηναίους ούτε την Πάρο να προσθέσει στην επικράτειά τους· το μόνο που έκανε ήταν που πολιορκήσε το νησί για είκοσι έξι μέρες και που το διαγούμισε. [6.135.2] Κι οι Πάριοι, όταν έμαθαν ότι η διακόνισσα των θεών, η Τιμώ, καθοδήγησε τον Μιλτιάδη, μόλις ηρέμησαν ύστερ' από την πολιορκία, στέλνουν απεσταλμένους για να πάρουν χρησμό απ' τους Δελφούς θέλοντας να την τιμωρήσουν γι' αυτή της την πράξη· και τους έστελναν να ρωτήσουν, έπρεπε ή όχι να σκοτώσουν τη διακόνισσα των θεών, επειδή έδειξε τρόπο στους εχθρούς να κυριέψουν την πατρίδα κι αποκάλυψε στον Μιλτιάδη λατρεία που πρέπει να μένει μακριά από μάτια

αντρών. [6.135.3] Η Πυθία όμως τους απέτρεπε, λέγοντας πως κατά τη γνώμη της το φταίξιμο δεν ήταν της Τιμώς, αλλά, καθώς ο Μιλτιάδης με τα όσα έπραξε έπρεπε να βρει κακό τέλος, οι θεοί τού έστειλαν την Τιμώ να τον σπρώξει στην καταστροφή. [6.136.1] Αυτό τον χρησμό λοιπόν έδωσε στους Παρίους η Πυθία. Κι οι Αθηναίοι, με το που γύρισε ο Μιλτιάδης στην πόλη, τον γλωσσότρωγαν ασταμάτητα – και οι άλλοι και προπάντων ο Ξάνθιππος, ο γιος του Αρίφρονος, που έσυρε τον Μιλτιάδη στην κρίση του λαού για να καταδικαστεί σε θάνατο, καταγγέλλοντάς τον για εξαπάτηση των Αθηναίων. [6.136.2] Κι ο Μιλτιάδης παρουσιάστηκε, αλλά δεν πήρε ο ίδιος το λόγο για ν' απολογηθεί (γιατί, έτσι που σάπιζε το μερί του, ήταν ανήμπορος για κάτι τέτοιο), όμως οι φίλοι του τον απόθεσαν ξαπλωμένο σε κρεβάτι μπροστά στο βήμα κι ανέλαβαν την υπεράσπισή του, αναφέροντας με πολλές λεπτομέρειες και τη μάχη που δόθηκε στον Μαραθώνα και την άλωση της Λήμνου, που κυριεύοντας τη Λήμνο και παίρνοντας εκδίκηση απ' τους Πελασγούς ο Μιλτιάδης παρέδωσε το νησί στους Αθηναίους. [6.136.3] Λοιπόν, όσο για την απαλλαγή του από τη θανατική καταδίκη ο λαός πήρε το μέρος του, όμως για την άδική του πράξη του επέβαλε πρόστιμο πενήντα τάλαντα· κατόπιν ο Μιλτιάδης, καθώς το μερί του σάπισε από γάγγραινα, πεθαίνει, και τα πενήντα τάλαντα τα πλήρωσε ο γιος του, ο Κίμων.